

Gotland (pier)

Vernoemd naar het Zweedse eiland *Gotland*.

Gotland is een Zweeds eiland in de Oostzee. De hoofdstad van het eiland is *Visby*, dat ook wel bekend staat als de rozenstad door de vele rozenstruiken die er groeien. Aan de oostkust van Gotland ligt het havenstadje *Slite* met een grote cementfabriek. Het eiland vormt samen met een aantal kleinere eilanden, waaronder *Fårö*, *Stora Karlsö*, *Lilla Karlsö* en *Gotska Sandön* het gelijknamige landschap *Gotland*, dat op bestuurlijk niveau samenvalt met de gemeente *Gotland* en de provincie *Gotlands län*.

Gotland staat bekend om de vele burchten, ruïnes, kerken en oude dorpen. Toerisme is de belangrijkste bron van inkomsten op het eiland, maar daarnaast is er ook landbouw, industrie (Cementa in *Slite*) en dienstverlening (Payex te *Visby*). Vanwege de vele kerken uit de dertiende en veertiende eeuw wordt *Gotland* wel 'het eiland van de honderd kerken' genoemd. Inderdaad heeft elk van de bijna honderd historische parochies op *Gotland* zijn eigen eeuwenoude kerk.

Geografie

Met een lengte van 125 km en een breedte van 55 km is *Gotland* het grootste eiland van Zweden en in de Oostzee. Het eiland bestaat uit kalksteen en heeft een gevarieerde natuur met onder andere naaldbossen, loofbossen stranden, druipsteengrotten en rotsformaties. De grotten bij *Lummelunda*, ten noorden van *Visby*, zijn in de zomer toegankelijk voor het publiek. In de loofbossen kan men in de herfst zwarte truffels vinden.

Het klimaat op *Gotland* is mild (koudste maand februari, gemiddeld -2°C); het eiland heeft ook meer zonuren dan het vasteland van Zweden zodat er o.a. orchideeën en rozen maar ook vruchten als moerbeien en walnoten kunnen groeien.

Gotland is vrij plat. Hoogste punt is *Follingbohöjden* (78 meter boven zeeniveau). Er zijn minder meren dan op het vasteland van Zweden. *Bästräsk*, *Fardumträsk* en *Tingstädeträsk* zijn historische meren, terwijl *Bogeviken* een tot meer geworden baai is. Reden voor dit laatste is de opheffing van Scandinavië

sinds de laatste ijstijd vanwege het wegsmelten van de ijskap op de Scandinavische landmassa. Het eiland is ontstaan als een tropisch koraalrif in het siluur. Men kan er overall veel fossielen vinden: Trilobieten, koraal, rhynchonella's, zeelies maar ook wel gewervelden.

Geschiedenis

Gotland heeft in de middeleeuwen vanwege zijn strategische ligging in de Oostzee een belangrijke rol gespeeld in de handel en in de politiek van de landen die eromheen liggen. Reeds in de tijd van de Vikingen was het een belangrijk handelscentrum. Archeologische vondsten van talrijke Arabische en Byzantijnse munten getuigen van deze tijd. Het kwam tot bloei ten tijde van de Duitse Hanze rond 1200. Catastrofaal voor *Gotland* was de inname door de Deense koning *Waldemar Atterdag* in 1361. Een gebeurtenis die momenteel jaarlijks wordt herdacht in de '*Medeltidsveckan*' in augustus.

Na 1361 kwam *Gotland* in verval. In 1394 veroverden de *Victualienbroeder* het eiland. De Duitse Orde landde in 1398 met een expeditieleger en verdreef de piraten. In 1409 werd *Gotland* in een vredesverdrag met de Kalmarunie van Scandinavië verkocht aan *koningin Margaretha I* van Denemarken. Het was beurtelings onderdeel van Zweden en van Denemarken tot het in 1645 bij de vrede van *Brömsebro* definitief aan Zweden kwam. Wel werd *Gotland* nog twee maal door een vreemde mogendheid bezet. Van 1676 tot 1679 opnieuw door Denemarken. Bij hun vertrek vernietigden de Deense troepen *Visborg Slott*, een historische vesting bij *Visby*. In 1808 bezetten Russische troepen enkele weken het eiland tijdens de oorlog tussen deze landen waarin Zweden Finland verloor.

Verkeer

Gotland is zo'n 200 km ten zuiden van *Stockholm* gelegen. Vanuit de havenplaats *Nynäshamn*, ongeveer 60 km ten zuiden van die stad, vindt een geregelde veerdienst plaats. Er is verder ook een bootverbinding met *Oskarshamn* in het zuidoosten van Zweden. Vanaf 2007 zal er in de zomer weer een bootverbinding met *Öland* komen. Er zijn verder veerverbindingen met de omliggende kleinere eilanden *Fårö*, *Stora Karlsö*, *Lilla Karlsö* en *Gotska Sandön*.

Gotland is ook per vliegtuig te bereiken. Een aantal kilometer buiten *Visby* ligt een luchthaven. De luchtvaartmaatschappijen die op *Gotland* vliegen zijn *Skyways* en *Gotlandsflyg*. Buiten het zomerseizoen wordt alleen op *Stockholm* gevlogen. Tijdens de zomer ook op andere steden, waaronder *Malmö*, *Gotenburg* en *Hamburg*. De afgelopen jaren zijn de vliegprijzen naar *Gotland* sterk gedaald.

De eerste spoorlijn op *Gotland* werd in 1878 door *koning Oskar II* ingewijd. Dit was wat uiteindelijk de lijn *Lärbro-Tingstäde-Visby-*

Hemse-Burgsvik zou worden. Verder kwamen er spoorlijnen tussen *Romakloster* en *Slite* en tussen *Romakloster* en *Hablingbo*. Al deze spoorlijnen zijn nu opgeheven. Vanuit *Dalhem* is men bezig een museumlijn naar *Romakloster* aan te leggen. Een nieuw onderdeel van dit oude traject is in de zomer van 2007 in gebruik genomen.